EESC info
European Economic and Social Committee
A bridge between Europe and organised civil society

July 2022 | SK

Perspektíva miestnej úrovne – 3. séria, 19. ?as? – Krajiny západného Balkánu na prahu Európskej únie

Dlho pripravovaný vstup krajín západného Balkánu do EÚ je opäť na jej programe. V tejto časti Perspektívy miestnej úrovne sa zameriavame na rozšírenie EÚ a západný Balkán, keďže nie všetky krajiny tohto regiónu sú na ceste k členstvu v EÚ rovnako ďaleko.

Naši hostia diskutujú o zásade postupného začlenenia, o vyhliadkach regiónu pripojiť sa k rodine EÚ a tiež o tom, či väčšie zameranie EÚ na Ukrajinu ovplyvní rokovania s krajinami západného Balkánu.

Ionuţ Sibian, rumunský člen EHSV a predseda monitorovacieho výboru Západný Balkán, ktorého krajina vstúpila do EÚ v roku 2007, informuje o názore občianskej spoločnosti v regióne.

Jarosław Pietras, bývalý vyšší úradník Európskej únie a poľskej vlády, ktorý sa podieľal na príprave vstupu Poľska do EÚ, sa delí o svoje skúsenosti od rokovacieho stola a vysvetľuje, čo je na dnešnej situácii podobné a čo iné porovnaní s veľkým rozšírením v roku 2004.

Dafina Peci, generálna tajomníčka Národného kongresu mládeže Albánska, tlmočí túžby albánskej mládeže v súvislosti s európskou budúcnosťou krajiny.

Camille-Cerise Gessant, novinárka z Agence Europe, a **Erisa Zykaj**, korešpondentka EÚ pre médiá západného Balkánu v Bruseli, poskytujú svoj pohľad na to, aká je v regióne situácia z hľadiska tlače, a na myšlienku vytvoriť Európske politické spoločenstvo. (at)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SL
- SV

Available Languages:

ES | BG | CS | DA | EN | DE | ET | FR | EL | GA | HR | IT | LV | LT | HU | MT
NL | PL | PT | FI | RO | SK | SL | SV

ÚVODNÍK

Moc do rúk mladých ?udí a spolo?nými silami za Ukrajinu

V čase, keď píšem tieto riadky, do našej e-mailovej schránky pribúdajú prihlášky do súťaže o Cenu pre občiansku spoločnosť za rok 2022, ktorú sme vyhlásili na začiatku júna. Rovnako ako každý rok, hľadáme najkreatívnejšie a najpozoruhodnejšie projekty organizácií občianskej spoločnosti a jednotlivcov, ktoré nás vždy napĺňajú hrdosťou, keď vidíme výsledky fantastickej práce občianskej spoločnosti v celej Európe.

Tento rok je však mimoriadny. Prvýkrát budeme našu cenu udeľovať v dvoch kategóriách namiesto jednej: mládež a Ukrajina. To znamená, že budeme vyberať dve skupiny víťazných projektov, a síce tri v každej kategórii.

Keďže rok 2022 je Európskym rokom mládeže, rozhodli sme sa najprv oceniť projekty zamerané na mladých ľudí. Naša cena má upozorniť na naliehavú potrebu dať mladým ľuďom príležitosť, aby sa stali aktívnymi občanmi a zmysluplne sa zapájali do rozhodovacích procesov, ktoré ovplyvňujú našu, a najmä ich budúcnosť.

Keď však Rusko začalo brutálny útok na Ukrajinu, ktorý spôsobil strašné ľudské utrpenie, začali sa objavovať správy o nezištnom úsilí európskych organizácií občianskej spoločnosti a občanov, ktorí sa cez noc zmobilizovali, aby pomohli európskym susedom.

To nás viedlo k rozhodnutiu udeliť našu cenu aj za projekty, ktoré pomáhajú ukrajinským civilistom postihnutým vojnou. Víťazov budeme hľadať v radoch tých, ktorí poskytujú humanitárnu pomoc priamo na mieste, ponúkajú prístrešie a pomáhajú Ukrajincom integrovať sa na európske trhy práce, do škôl a spoločnosti, a medzi všetkými tými, ktorí boli a sú pripravení pomáhať ľuďom čeliacimbrutalite a agresii v čase, keď to najviac potrebujú.

Ak teda realizujete projekt, ktorého cieľom je tvoriť lepšiu budúcnosť pre mladých ľudí, alebo ak sa akýmkoľvek spôsobom snažíte pomáhať Ukrajincom, či už utečencom, ktorí sú už v EÚ, alebo Ukrajincom, ktorí zostali vo svojej vojnovou zmietanej vlasti, urýchlene nám zašlite svoju prihlášku. A ak poznáte niekoho, kto sa venuje mimoriadne dôležitej činnosti súvisiacej s uvedenými témami, dajte mu vedieť! Poponáhľajte sa, čas sa kráti! Uzávierka prihlášok je 31. júla.

Dúfame, že sa k nám dostane veľa tvorivých a užitočných projektov a že budeme môcť odmeniť všetkých, ktorí sa snažia pre mladých ľudí a spolu s nimi urobiť z Európy lepšie miesto pred život, ako aj všetkých tých, ktorí neváhajú vzoprieť sa zlu a prejavujú odvahu, ľudskosť a solidaritu.

Cillian Lohan
, podpredseda EHSV pre komunikáciu

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

31. júla 2022 do 10.00 hod. (bruselského času)

Cena pre občiansku spoločnosť: Vytvoriť lepšiu budúcnosť pre mladých ľudí a pomôcť vojnovým obetiam z Ukrajiny – termín podávania prihlášok

18. júla 2022, Brusel

Informovanie o základných práva a právnom štáte

21. – 22. septembra 2022, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

PREDSTAVTE SI UKRAJINU...

Ukrajinská reportérka z Kyjeva Oľga Čajková, ktorá sa zameriava na správy o spoločenskom živote a politike a teraz aj na vojnové udalosti na Ukrajine, komentuje exkluzívne pre EHSV info rozhodnutie Európskej rady z 23. júna 2022 udeliť Ukrajine štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ. Pozrite si aj fotografiu, ktorú pre nás vybrala na ilustráciu tohto historického momentu.

„Štatút kandidátskej krajiny je pre našu vlasť splneným snom, avšak za veľmi bolestivých okolností. Za demokratické túžby platíme tú najvyššiu cenu, je to ale jediný spôsob, ako sa oslobodiť od postsovietskej minulosti a vplyvu Ruska. Musíme v tomto boji zvíťaziť, aby nové generácie Ukrajincov mohli žiť šťastný a nezávislý život.“

K VECI

V našej rubrike „K veci“ prinášame názory členov EHSV na dôležité otázky týkajúce sa európskeho programu. Tentoraz sme požiadali člena EHSV Maurizia Mensiho, spravodajcu stanoviska na tému *Dôsledky európskeho zákona o čipoch na obranu a výrobu leteckého a kozmického priemyslu*, ktoré EHSV prijal na svojom júnovom plenárnom zasadnutí, aby nám stručne vysvetlil, prečo ide o dôležitú otázku.

Priblížil nám, aké dôsledky bude mať európsky akt o čipoch pre tieto dve strategicky dôležité priemyselné odvetvia, t. j. pre oblasť obrany a letecký a kozmický priemysel.

MAURIZIO MENSI O AKTE O ?IPOCH: NEPREHLIADAJME POTREBY OBRANNÉHO, LETECKÉHO A KOZMICKÉHO PRIEMYSLU

Polovodičové súčiastky, ktoré sú základnou zložkou každého elektronického výrobku, sú pre obranný, letecký a kozmický priemysel životne dôležité, hoci letecký a kozmický priemysel predstavuje len približne 1 % celosvetového trhu s čipmi.

Polovodičové súčiastky musia byť odolné, spoľahlivé a schopné bezpečne uchovávať dáta tak, aby boli dokonale chránené. Zatiaľ čo vo všeobecnosti sú prerušenia dodávateľského reťazca hospodárskou a potenciálne sociálnou výzvou, v týchto strategických odvetviach sa chýbajúce dodávky stávajú bezpečnostným problémom.

Európa závisí od malého počtu zahraničných dodávateľov, čo má ďalekosiahle dôsledky. Spojené štáty americké, Čína a Južná Kórea investujú veľké sumy peňazí. Pomocou aktu o čipoch chce Európska komisia do roku 2030 európsku produkciu zdvojnásobiť, čím by Európa dosiahla celosvetový podiel 20 %. Ide o celkové investície zhruba 43 miliárd EUR.

EHSV však žiada Komisiu, aby objasnila zdroje tohto financovania, keďže sa zdá, že niektoré z nich pochádzajú z prerozdelenia súm, ktoré sú už v rozpočte vyčlenené na iné prioritné oblasti, ako je kozmonautika, umelá inteligencia a kybernetická bezpečnosť, ktoré sa nesmú ohroziť. Ani výška rozpočtových prostriedkov Európskeho obranného fondu sa vzhľadom na už aj tak obmedzené dostupné zdroje nesmie znížiť. V kontexte rastúceho geopolitického napätia je rozhodujúce, aby sa aktom o čipoch zabezpečila primeraná finančná podpora obranného, leteckého a kozmického priemyslu.

Navrhujeme tiež, aby bol akt o čipoch zameraný na podporu inovácií nielen v oblasti malých polovodičových súčiastok, ale aj tých väčších, ktoré sa v obrannom, leteckom a kozmickom priemysle stále vo veľkom rozsahu používajú.

Pre tieto odvetvia má zásadný význam aj vývoj certifikačných postupov. Súčasťou európskej normalizačnej stratégie by mohla byť podpora vývoja jednotných vojensko-civilných noriem.

Bezodkladne sa treba zaoberať aj problematikou právnych istôt pri poskytovaní štátnej pomoci, pričom na úrovni EÚ sú potrebné kritériá schvaľovania akýchkoľvek podporných opatrení a v členských štátoch sa nezaobídeme bez zefektívnenia administratívnych postupov.

Rovnako je potrebné zlepšiť spoluprácu so spojeneckými krajinami, napríklad s USA prostredníctvom obchodno-technologickej rady EÚ a USA. Stručne povedané, globálny ekosystém polovodičových výrobkov v obrane, letectve a kozmonautike je zložitý a veľmi prepojený. Iba využitím všetkých silných stránok a vypracovaním koordinovaných stratégií sa zabráni duplicite úsilia a celý systém sa zefektívni.

Maurizio Mensi, člen EHSV

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

Jedna otázka pre...

V našej rubrike „Jedna otázka pre...“ kladieme členom a členkám EHSV otázky na aktuálne témy, ktoré majú alebo by mali mať prioritný význam pre program EÚ.

V našom júlovom vydaní sme sa zhovárali s členom EHSV a spravodajcom stanoviska na tému *Boj proti násiliu na ženách* **Josém Antoniom Morenom Diazom**. Opýtali sme sa ho, aké opatrenia by EÚ mohla prijať s cieľom bojovať proti „epidémii násilia“ páchaného na ženách a dievčatách, ktoré on sám označuje za formu terorizmu, ktorý si každoročne vyžiada tisíce obetí.

José Antonio Moreno Díaz: násilie páchané na ženách je pošliapavaním ?udských práv

Z takmer 500 miliónov ľudí žijúcich v EÚ tvoria približne polovicu ženy. Podľa štúdie Agentúry Európskej únie pre základné práva z roku 2014 približne tretina žien v EÚ zažila v určitom momente svojho života násilie len preto, že sú ženy.

Ide o **epidémiu násilia na ženách**, o násilie v ich vzťahoch, rodine, práci, na uliciach atď. Toto terorizovanie žien má rôzne formy a každoročne tisícky obetí – zavraždené a zranené ženy, ženy, s ktorými sa zle zaobchádza, ktoré sú ponížené, znásilnené, napadnuté, osočované, alebo sú terčom urážok či vyhrážok.

Násilie na ženách je preto porušovaním ľudských práv, a to z jedného jediného dôvodu: len preto, že ide o ženy, či už hovoríme napríklad o práve na fyzickú a duševnú integritu, práve na bezpečnosť, práve na nediskrimináciu alebo práve na súkromie.

Je preto zodpovednosťou orgánov členských štátov a inštitúcií EÚ, aby ženám zaručili ľudské práva. Kľúčovým a nevyhnutne potrebným prvým krokom je návrh smernice, ktorý 8. marca pri príležitosti Medzinárodného dňa žien predložila Komisia.

EHSV víta inovačný právny predpis, akým je vďaka svojmu prierezovému prístupu smernica o boji proti násiliu na ženách. Po takejto smernici spoločnosť nahlas volala.

Okrem toho je vzhľadom na rozsah a mieru výskytu rozličných foriem násilia, ktorým sú ženy vystavené, potrebné, aby politiky na boj proti nim neboli neutrálne. Musia sa vypracúvať skôr z jasného a jednoznačného **rodového hľadiska** a navrhovať spôsobom, ktorý uľahčí pochopenie ich nevyhnutnosti a účinnosti.

Násilie na ženách v EÚ si vyžaduje diskusiu, ktorá by viedla k vytvoreniu mechanizmu na vymedzenie stíhateľného správania, ako je násilie, a k stanoveniu trestov a okolností, za ktorých ich možno sprísniť. Rovnako je však potrebné zaviesť postupy na ochranu obetí a zaistiť bezpečný prístup k právnym procesom, a tiež poskytnúť podporu a mechanizmus na integráciu obetí.

EHSV navrhuje, aby sa do rámca sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania zahrnuli konkrétne opatrenia s cieľom zaručiť ženám, ktoré sú obeťami násilia, zachovanie zamestnania, a ak nemajú zamestnanie, zabezpečiť ich začlenenie do trhu práce.

Zároveň vieme, že sociálne problémy nemožno vyriešiť len prostredníctvom súdov a trest by nemal byť jediným prostriedkom. Preto by sa mali zaviesť multidisciplinárne politiky vzdelávania a zvyšovania povedomia: mali by sme využiť vzdelávanie a kultúru v snahe zabrániť páchateľom v ich činnosti, pričom vzdelávanie by sa malo poskytovať v podmienkach rovnosti a rešpektovania rozmanitosti.

Vzhľadom na úlohu, ktorú vzdelávanie zohráva pri formovaní rodových úloh a stereotypov, by sa jeho preventívna úloha mala premietnuť – najmä prostredníctvom komplexnej sexuálnej výchovy – na všetky stupne vzdelávania. Zároveň by sa do inštitucionálnej spolupráce mala výslovne zahrnúť účasť vzdelávacieho sektora, organizácií občianskej spoločnosti (najmä združení žien), sociálnych partnerov a dotknutých komunít.

EHSV vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že cieľom činnosti extrémnej pravice je bojovať proti návrhom na zaistenie rovnosti medzi mužmi a ženami. Obzvlášť ho znepokojuje systematické popieranie štrukturálneho násilia páchaného na ženách, ktorým ženy trpia už len preto, že sú ženy. Uvedené popieranie nielen oslabuje spolužitie v rovnosti, ale útočí aj na hodnoty a zásady zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

V našej rubrike „Mimoriadny hosť“ predstavujeme ľudí, ktorých práca inšpiruje ostatných a ktorých odhodlanie a angažovanosť si zaslúžia úctu.

V tomto čísle EHSV info je naším hosťom ukrajinská novinárka z Kyjeva **Oľga Čajková**, ktorá opisuje svoje skúsenosti s novinárskou prácou v čase vojny a poukazuje na problémy, s ktorými zápasia ukrajinskí novinári. Vysvetľuje, ako svoju prácu

prispôsobili nebezpečným podmienkam, v ktorých žijú, ako slúžia svojej krajine a ako pristupujú k falošným správam a propagande.

Olha ?ajko: pripravená na beh na dlhú tra?

Jedného dňa sa zobudíte a zistíte, že vo vašej krajine je vojna.

Svet sa rúca a vy sa stále snažíte svojich príbuzných v Rusku priviesť k rozumu, no zdá sa, že propaganda a strach ochromili ich schopnosť logicky myslieť. Uvedomujete si, že životy všetkých Ukrajincov, vrátane nás novinárov, sa zásadne zmenili, pretože sa teraz, aspoň do určitej miery, považujeme za vojakov.

Všetko sa to začalo pred ôsmymi rokmi, keď Rusko prvýkrát napadlo Ukrajinu. Krajina ako celok a zástupcovia tlače zažívali v rokoch 2014 – 2018 ťažké obdobie. Kremeľ využíval propagandu na ospravedlnenie svojich činov viacerými spôsobmi. Ukrajincov nazýval nacistami a Rusov presviedčal, že obyvatelia Donbasu a Krymu potrebujú ich ochranu.

Potom sa však situácia do istej miery stabilizovala. Po Euromajdane (2013 – 2014) získali novinári slobodu prejavu. Rozhovory sa dali dohodnúť oveľa jednoduchšie, politici sa prestali vyhýbať novinárom a médiá si ani nepomysleli, že nakrúcanie na nejakom mieste, napr. železničnej stanici, stanici metra alebo dokonca na moste by raz mohlo ohrozovať bezpečnosť štátu.

Ukrajinská spoločnosť však počítala s rozsiahlym ruským útokom minimálne od decembra 2021. Existovalo niekoľko náznakov, že sa niečo chystá: ruská rétorika a propaganda nasadila ostrejší tón, veľvyslanectvá boli z Kyjeva evakuované do Ľvova a cudzí štátni príslušníci boli dôrazne vyzývaní, aby využili akékoľvek prostriedky a odišli z Ukrajiny. Ukrajinský prezident a vláda odpovedali na otázky v spojitosti s možnou vojnou vyhýbavo, takže sme mohli iba tušiť, kedy dôjde k rozsiahlemu útoku.

Po Putinovom prejave 22. februára adresovanom Rusom, opakovaných varovaniach Joea Bidena smerom k Američanom a Ukrajincom a po prísune vojenskej podpory bolo jasné, že útok môže začať každým dňom. Keď k nemu 24. februára skutočne došlo, zavládlo veľké rozčarovanie. Keď sme po celej krajine počuli výbuchy a ľudia začali utekať z Kyjeva a iných miest a dedín, uvedomili sme si, že vojna je tragédiou, na ktorú človek nikdy nemôže byť úplne pripravený. V prvý deň sa novinári snažili všetko nasnímať v domnení, že vojna sa čoskoro skončí. Bol tu však aj nepríjemný pocit, že to bude beh na dlhú trať.

Ukrajinská tlač má skúsenosti so spravodajstvom o protiteroristických operáciách. Mnohí korešpondenti získali skúsenosti na fronte v Donbase. Koncom roka 2016 ministerstvo obrany zorganizovalo odbornú prípravu pre novinárov, ktorí chceli získať akreditáciu do vojnovej zóny, a poskytlo im informácie o našich vojenských silách a základné znalosti o taktickej medicíne. Reportéri museli dodržiavať prísne pravidlá, napríklad nosiť ochranné prostriedky, ako sú nepriestrelné vesty a prilby, a vedieť, čo treba robiť, ak sa dostanú pod paľbu. Svoje kroky museli koordinovať s tlačovými tajomníkmi ministerstva obrany a denne ich informovať o tom, kde boli na frontovej línii. Nesmeli prezradiť, kde sa nachádza naša armáda. Niektorí bojovníci žiadali, aby ich tváre alebo tetovania boli na videozázname rozmazané, aby ich nepriateľ nespoznal. Informácie o počte úmrtí v armáde sa mohli preberať iba zo spoľahlivých oficiálnych zdrojov. Pri rozhovoroch s miestnym obyvateľstvom sme boli opatrnejší, keďže mnoho ľudí v mestách a dedinách na

frontovej línii malo príbuzných na okupovaných územiach a obávali sa odvetných akcií samozvaných republík (Luhanská ľudová republika a Donecká ľudová republika).

Od 24. februára 2022 sa tieto pravidlá stali pravidlami pre všetkých ukrajinských novinárov. Musíme chrániť najmä ľudí, ktorí sú ochotní s nami hovoriť o svojich skúsenostiach. Ľudia na oslobodených územiach často plačú alebo nám hovoria veci, o ktorých by pred vojnou nikdy nehovorili. Preto musíme vedieť, ako s nimi viesť opatrne rozhovory tak, aby sme na nich nevyvíjali ešte väčší tlak.

Musíme si rozmyslieť nielen dvakrát, no aj tri-, štyri-, ba dokonca i desaťkrát, kým sa rozhodneme niečo ukázať bez toho, aby sme sa stali paranoidnými alebo sa nechytili do pasce autocenzúry. Musíme pamätať na to, že na získanie slobody prejavu bolo na Ukrajine potrebných niekoľko revolúcií, a preto nesmieme nikdy dovoliť, aby nám túto slobodu znovu vzali.

Sloboda prejavu sa však musí vždy spájať s veľkou mierou zodpovednosti. Dovoľte mi uviesť príklad. V prvých dňoch, keď Rusko bez prestávky bombardovalo Ukrajinu, pociťovali sme silné nutkanie ukázať tragédiu a bolesť ľudí bez filtrov – vysielali sme to takmer v reálnom čase s tradičnými priamymi prenosmi podľa očakávaní nášho publika Boli sme však nepríjemne prekvapení, keď sme sa dozvedeli, že nepriateľ by mohol použiť naše zábery na úpravu bojovej línie. Dnes už čakáme aj niekoľko hodín, kým odošleme príspevok o nejakej lokalite. Medzi ďalšie obmedzenia patrí zákaz filmovania presunu vojenskej techniky a vojakov na kontrolných stanovištiach.

Témy, o ktorých informujeme, sa úplne zmenili. Vojna a jej dôsledky sú predmetom každého jedného príbehu. Informujeme o evakuácii, ničení a dočasných prístreškoch, ktoré sa stavajú na mieste luxusnejších a bežných domov, ktoré Rusi zničili. Hovoríme s bojovníkmi, hrdinami, ktorí podporili našu armádu, a s ich susedmi, a to aj napriek okupácii. Pomáhame dobrovoľníkom získavať peniaze pre naše ozbrojené sily a taktickú medicínu. Sme experti na odmínovanie, no väčšinou si nevieme spomenúť, aký je deň v týždni alebo mesiaci. Sme bežcami na dlhú trať.

Naša práca sa stala zdrojom neustáleho stresu, testom našej fyzickej a duševnej sily. Naše televízne stanice (ICTV a STB) si v bunkri zriadili štúdio, ktoré vysiela nepretržite šesť hodín. Tieto vstupy sa vysielajú v rámci televíznej stanice TV United News Marathon, ktorú zriadilo ministerstvo kultúry a informácií. Združuje šesť komerčných a verejnoprávnych televíznych kanálov s cieľom poskytovať 24-hodinové vojnové spravodajstvo.

Ukrajina sa snaží bojovať proti falošným správam už najmenej osem rokov. My novinári ľahko odhalíme ruské príspevky, keďže po toľkých rokoch sme profesionáli v rozpoznávaní ruskej propagandy. Väčšinu správ overujeme na základe dôveryhodných zdrojov, pričom úradníci zodpovední za danú oblasť pochádzajú najmä z ukrajinskej občianskej spoločnosti. Hovoríme aj s odborníkmi z mnohých sektorov ukrajinskej spoločnosti. Novinové správy porovnávame s oficiálnymi webovými stránkami, stránkami sociálnych médií a samozrejme ich dávame overiť ľuďom, o ktorých informujeme.

Ruské a proruské kanály v našej krajine nevysielajú. Ich webové stránky sú prístupné len prostredníctvom pripojenia VPN (okrem oficiálnych stránok). Naďalej môžeme sledovať kanály ruského Telegramu. Sú ľahko dostupné a samozrejme do určitej miery ovplyvňujú ukrajinské obyvateľstvo, no naša vláda a Rada národnej bezpečnosti a obrany robia veľa pre to, aby divákom a čitateľom poskytovali pravdivé informácie.

United Marathon vysiela najmenej na 10 kanáloch a na smartfónoch je prístupný cez aplikáciu DIYA. Štátne orgány posielajú varovania prostredníctvom rôznych kanálov a sociálnych médií, i keď na okupovaných územiach je to problematické, keďže sú odrezané od nášho internetového a mobilného pripojenia.

Všetky štáty bývalého Sovietskeho zväzu majú ešte jeden spoločný problém. Ľudia nedôverujú televíznemu spravodajstvu. Pamätajú si, ako bola tlač v časoch Sovietskeho zväzu cenzurovaná a často majú pocit, že je manipulovaná. Z určitého pohľadu je to dobrá vec, pretože ich to núti hľadať a porovnávať informácie z

rôznych zdrojov, aby si vytvorili vlastný názor. Uvedomujeme si, že naši susedia, občania Ruska a Bieloruska, príliš dôverujú oficiálnym informáciám a stratili schopnosť kriticky myslieť. Demokracia a sloboda prejavu sú preto silné stránky ukrajinských divákov, čitateľov a novinárov.

Olha Čajko, ukrajinská novinárka spravodajského programu „Fakty“, ICTV, SLM News

AKTUALITY EHSV

Rozbieha sa sú?až o Cenu EHSV pre ob?iansku spolo?nos? 2022 zameraná na dve témy: mládež a Ukrajinu

Vytvoriť lepšiu budúcnosť pre mladých ľudí a pomôcť vojnovým obetiam z Ukrajiny, to sú dve témy tohtoročnej Ceny EHSV pre občiansku spoločnosť

EHSV už prijíma prihlášky uchádzačov o Cenu pre občiansku spoločnosť za rok 2022, ktorou odmení inovatívne a tvorivé projekty a iniciatívy v dvoch kategóriách: posilnenie postavenia mladých ľudí a pomoc ukrajinským civilistom, ktorí musia znášať dôsledky ničivej vojny v ich krajine.

Celková suma **60 000 EUR** bude udelená najviac šiestim víťazom, t. j. trom za každú kategóriu.

Témou kategórie 1 je **Posilnenie postavenia mladých ľudí**. EHSV vyberie víťazov spomedzi projektov, ktorých cieľom je vytvoriť lepšiu budúcnosť pre mladých ľudí v Európe a spolu s nimi. Tieto projekty by mali pomáhať napĺňať osobitné potreby mladých Európanov a posilňovať ich postavenie a účasť na hospodárskom a spoločenskom živote.

Témou kategórie 2 je **Európska občianska spoločnosť za Ukrajinu**. EHSV by chcel svojou cenou vzdať hold všetkým tým, ktorí aktívne pracujú v teréne a každodenne poskytujú humanitárnu pomoc Ukrajincom, ako aj tým, ktorí pomáhajú utečencom po príchode aj počas ich začlenenia do európskej spoločnosti.

O cenu sa môžu uchádzať všetky organizácie občianskej spoločnosti, jednotlivci aj súkromné podniky, ktoré realizujú neziskové projekty. Všetky iniciatívy a projekty musia byť realizované v EÚ s výnimkou projektov v kategórii 2, ktoré môžu prebiehať aj na Ukrajine.

Termín podávania prihlášok: 31. júla 2021, do 10.00 hod. (bruselského času).

Slávnostné odovzdávanie cien: 14. – 15. decembra 2022 v Bruseli

Úplný popis požiadaviek a **prihlasovací formulár** sú dostupné na našej internetovej stránke.

Cieľom prestížnej Ceny EHSV pre občiansku spoločnosť je zvyšovať povedomie o výnimočnom príspevku občianskej spoločnosti k vytváraniu európskej identity a občianstva a k podpore spoločných hodnôt, ktoré posilňujú európsku integráciu. (ll)

EHSV vyjadruje bezpodmiene?nú podporu vstupu Ukrajiny do EÚ

EHSV len týždeň pred samitom Rady EÚ prijal uznesenie, v ktorom dôrazne podporil bezpodmienečné udelenie štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine a prisľúbil, že európska občianska spoločnosť bude spolupracovať s Ukrajincami pri obnove ich krajiny k lepšiemu.

Na júnovom plenárnom zasadnutí prijal EHSV svoje druhé uznesenie o Ukrajine. Nesie názov **Ukrajina – od pomoci k obnove – návrhy európskej občianskej spoločnosti** a zdôrazňuje sa v ňom, že Ukrajine by sa mal umožniť vstup do EÚ, keď splní požiadavky na členstvo. Takisto sa v ňom jasne uvádza, že udelenie štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine by nemalo ovplyvniť prípravu krajín západného Balkánu na vstup do EÚ.

V súvislosti s obnovou krajiny sa v uznesení poukazuje na nevyhnutnosť okamžitej európskej a medzinárodnej finančnej pomoci, aby sa zabránilo úplnému kolapsu ukrajinského hospodárstva.

Predsedníčka EHSV **Christa Schwengová** na margo jeho znenia uviedla: „Naše uznesenie vysiela Komisii a Rade jasný signál, aby Ukrajine udelili štatút kandidátskej krajiny. Ukrajina si to zaslúži a jej obyvatelia musia mať jasné európske vyhliadky.“

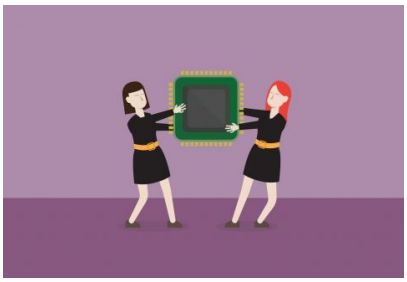
„Budeme spolu s Ukrajinou pracovať pre túto krajinu a zavádzať postupné opatrenia, ktoré umožnia splniť požiadavky stanovené v európskych zmluvách pre vstup do Únie,“ vyhlásil predseda skupiny Pracovníci **Oliver Röpke**.

Predseda skupiny Zamestnávatelia **Stefano Mallia** vyzval inštitúcie EÚ, „aby malým a stredným podnikom poskytli osobitné núdzové financovanie, ktoré im možní najprv pokračovať v činnosti a potom im pomôže rásť“.

„Aktéri občianskej spoločnosti musia byť v centre plánovania, poskytovania a monitorovania humanitárnej pomoci Ukrajine Európskou úniou a jednotlivými štátmi v čase vojny, ale aj pri obnove krajiny,“ upozornil predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti **Séamus Boland**

„Potrebujeme, aby ste nám pomohli s obnovou krajiny,“ potvrdila predsedníčka mimovládnej organizácie Promote Ukraine **Marta Barandijová**. Za mimovládne organizácie CORE a Funky Citizens sa vyjadrila **Marija Korolčuková**, ktorá vo veľmi emotívnom príspevku uviedla, že ukrajinský ľud je odhodlaný zvíťaziť a obnoviť Ukrajinu.

Vedúci Ukrajinskej misie pri EÚ **Vsevolod Čencov** poďakoval členským štátom EÚ za solidaritu, pričom zdôraznil, že pre Ukrajinu je získanie štatútu kandidátskej krajiny „existenčnou otázkou“. (at)

Európsky akt o ?ipoch: na dosiahnutie odolnosti neposta?uje koncepcia „od laboratória po výrobu“

V novom balíku stanovísk EHSV tvrdí, že je potrebné posilniť celý hodnotový reťazec polovodičov vrátane záverečných fáz výroby, v ktorých sa počas pandémie COVID-19 odhalili aj kritické nedostatky.

EHSV na svojom júnovom plenárnom zasadnutí prijal balík stanovísk o iniciatíve Akt o čipoch pre Európu. EHSV víta návrhy Komisie, ktoré sú celkovo veľmi dobrou iniciatívou na riešenie nedostatkov, ktoré boli odhalené počas pandémie COVID-19, no zdôrazňuje, že Komisia by mala ísť v konkrétnych oblastiach ďalej.

EHSV sa v prvom rade domnieva, že na to, aby európsky priemysel dosiahol strategickú odolnosť, je potrebné zohľadniť celý sektor polovodičov. Spravodajca stanoviska EHSV na tému *Akt o čipoch pre Európu* **Heiko Willems** zdôrazňuje, že *„koncepcia Komisie ‚od laboratória po výrobu‘ nezachádza dostatočne ďaleko, keďže hodnotový reťazec sa nekončí pri výrobe.“*

EHSV poukazuje na to, že neskoršie fázy výroby – balenie, testovanie a montáž – nie sú v plnej miere pokryté. Spravodajca stanoviska EHSV na tému Európsky ekosystém polovodičov (akt o čipoch) **Dirk Bergrath** uviedol, že *„európske produkty sa niekedy posielajú na balenie do juhovýchodnej Ázie a potom sa zasielajú späť do Európy. Vzhľadom na nebezpečenstvá, s ktorými sme sa stretli v posledných rokoch, toto nie je správny prístup k strategickej autonómii.“*

Zároveň je dôležité, aby Európa zostala otvorená, keďže odvetvie čipov je jedným z najglobalizovanejších hodnotových reťazcov na svete. Vytvorenie uzavretého hodnotového reťazca by z ekonomického hľadiska nemalo zmysel. Správnou cestou je podľa EHSV dosiahnutie rovnováhy medzi posilňovaním kapacít Európy a posilňovaním partnerstiev s podobne zmýšľajúcimi krajinami.

EÚ musí na zmiernenie nedostatku polovodičov riešiť viaceré otázky. Ide o prístup k surovinám, zariadenia pre výskum a vývoj, duševné vlastníctvo a technologické know-how, ako aj dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily. Vyžaduje si to veľké investície a podporu zo strany verejného sektora. Komisia plánuje v nadchádzajúcich rokoch investície v objeme 43 miliárd EUR. Veľká časť tohto rozpočtu je však už vyčlenená na iné programy, ako sú Horizont Európa a Digitálna Európa, a bude len prerozdelená.

Spravodajca stanoviska EHSV na tému Spoločný podnik pre čipy **Stojan Čukanov** sa preto pýta, že *„kde sú nové finančné prostriedky pre priemysel? Na porovnanie, USA investujú v rokoch 2021 až 2026 celkovo 52 miliárd USD a Čína chce do roku 2025 investovať 150 miliárd USD. Dokonca aj menšia krajina, ako je Kórea, plánuje do roku 2030 investovať 450 miliárd USD.“*

EÚ bude musieť hľadať dodatočné verejné finančné prostriedky a EHSV vyzýva Komisiu, aby rozpracovala svoje investičné plány. Takisto bude potrebné podporiť súkromné investície s cieľom získať 43 miliárd EUR.

Komisia umožňuje poskytovať štátnu pomoc až do výšky 100 % likvidnej medzery v prípade priekopníckych zariadení, t. j. zariadení, ktoré v Európe ešte neexistujú, s úmyslom podporiť technologické segmenty, ktoré sú obzvlášť zraniteľné z dôvodu geopolitických obáv alebo svojho strategického významu.

Traja spravodajcovia sa zhodujú v jednom: *„Všetci zdieľame názor, že ak je Európa silne závislá a chýbajú kapacity tam, kde potrebujeme byť silní, projekty sa budú musieť financovať aj z verejných prostriedkov,*

avšak 100-percentná štátna pomoc je alarmujúca, keďže to znamená, že projekt je v skutočnosti neudržateľný.“ Ekonomická životaschopnosť takýchto zariadení musí byť zaručená aspoň v strednodobom horizonte, bez pretekov o dotácie, bez vytvárania nadmerných kapacít a bez deformácií trhu.

Zneužívanie migrantov a ukrajinská ute?enecká kríza si vyžadujú nový prístup k migra?nej politike

Štátom podporované zneužívanie migrantov s cieľom destabilizovať EÚ a bezprecedentný prílev utečencov v dôsledku vojny na Ukrajine si vyžadujú revíziu európskej migračnej politiky. EHSV trvá na tom, že v záujme spoločnej reakcie na utečenecké krízy je potrebná solidarita a rozdelenie záťaže medzi členské štáty. Zároveň zdôrazňuje, že je nevyhnutné zaručiť bezpečnosť migrantov a rešpektovanie ľudských práv.

V stanovisku EHSV na tému **Zneužívanie migrantov**, ktoré bolo prijaté na júnovom plenárnom zasadnutí, sa zdôrazňuje, že reakcia EÚ na tieto praktiky musí byť založená na spoločnej, jednotnej a vo všetkých aspektoch koherentnej migračnej politike.

V pripravovanom a veľmi žiaducom osobitnom nariadení v tejto súvislosti by sa preto mali stanoviť mechanizmy solidárneho rozdelenia zodpovednosti medzi členské štáty.

Najmä teraz, vzhľadom na vojnu na Ukrajine a masívne toky utečencov, je viac než evidentné, že dôsledky migrácie pociťujú všetky členské štáty. Nový pakt o migrácii a azyle by sa mal preto prepracovať tak, aby priniesol systémovú zmenu, ktorá je potrebná na vytvorenie racionálnej azylovej a migračnej politiky založenej na právach.

Spravodajca stanoviska EHSV **Stefano Palmieri** v tejto súvislosti zdôraznil, že „sa treba snažiť ďalej šíriť dobrú povesť Európy ako miesta, kde je možné získať humanitárnu pomoc a kde je zaručené rešpektovanie ľudských práv“.

Pokiaľ ide o „hybridné hrozby“, ktoré využívajú niektoré štáty mimo EÚ na to, aby testovali jednotu Únie, spoluspravodajca stanoviska **Pietro Vittorio Barbieri** upozornil, že pri týchto praktikách prichádzajúci ľudia nepredstavujú hrozbu, ale sú obeťami.

EHSV zdôrazňuje, že takto zneužití migranti sú veľmi zraniteľní a potrebujú ochranu, pričom prízvukuje, že humanitárna pomoc musí zodpovedať právnym predpisom EÚ a byť v súlade so zavedenými postupmi na pomoc takýmto osobám. Zároveň odporúča spravodlivé, úplné a okamžité uznanie práv takto zneužívaných migrantov, pričom treba zamedziť nejednoznačnosti a administratívnej neistote. (at)

Konferencia o budúcnosti Európy: teraz sú dôležité ?alšie kroky

Kolektívne úsilie, ktoré organizácie občianskej spoločnosti vyvinuli v uplynulom roku, sa vyplatilo: na Konferencii o budúcnosti Európy sa dosiahli zmysluplné výsledky v otázkach, ktoré majú pre Európanov kľúčový význam. Týmito slovami privítala predsedníčka EHSV Christa Schwengová podpredsedníčku Európskej komisie pre demokraciu a demografiu Dubravku Šuicovú na plenárnom zasadnutí EHSV 15. júna 2022.

„Na záver konferencie bolo prijatých 47 návrhov, ktoré vzišli z odporúčaní občanov a príspevkov všetkých zainteresovaných strán. Zahŕňajú množstvo cieľov zameraných na budúcnosť, napríklad posilniť postavenie EHSV ako orgánu, ktorý uľahčuje a zabezpečuje činnosti v oblasti participatívnej demokracie," uviedla **Christa Schwengová**.

Upozornila, že teraz sa treba sústrediť na dve veci: nájsť najlepší možný spôsob, ako podporiť štruktúrovaný dialóg s organizáciami občianskej spoločnosti, a nadviazať na konferenciu, pričom treba zabezpečiť dôkladnú, jednoduchú a transparentnú spätnú väzbu vo forme online prehľadu a verejného skríningu.

Dubravka Šuicová zdôraznila, že „výbor je základnou zložkou demokratického ekosystému a aj jeho zásluhou sa zväčšuje dôvera a zmenšuje priepasť medzi občanmi a inštitúciami". „Teraz je nevyhnutné, aby sme Európanom poskytli spätnú väzbu o tomto jedinečnom uplatnení demokracie v praxi. Komisia bude vždy na strane tých, ktorí chcú EÚ reformovať, aby lepšie fungovala. Konečným cieľom by však nemala byť zmena zmlúv, veľa sa dá a bude musieť urobiť bez toho, aby sa museli meniť platné zmluvy," vyhlásila podpredsedníčka Komisie.

Avizovala, že na jeseň 2022 sa uskutoční nadväzná konferencia, ktorá zabezpečí legitímnosť celého tohto procesu. „Demokracia je totiž vzácna a nikdy ju nemožno považovať za samozrejmosť, ako nám to pripomenuli tragické udalosti na Ukrajine. Musíme našu demokraciu ďalej rozvíjať a zabezpečiť, aby bola pripravená na budúcnosť," dodala na záver. (mp)

Professor Andrea Renda, CEPS

EHSV hodnotí „tretí spôsob", ako chce Európa zvládnu? digitalizáciu

Vyhlásenie o digitálnych právach a zásadách a akt o údajoch sú ďalšími krokmi EÚ smerom k vytvoreniu digitálneho priestoru, kde budú v centre pozornosti ľudia. Vyplynulo to z diskusie na júnovom plenárnom zasadnutí EHSV.

EHSV usporiadal na svojom plenárnom zasadnutí 15. júna diskusiu o **digitálnych právach a zásadách**, na ktorej sa zúčastnil **Andrea Renda**, hlavný výskumný pracovník a vedúci oddelenia globálneho riadenia, regulácie, inovácií a digitálneho hospodárstva z Centra pre európske politické štúdie (CEPS). Diskusia

súvisela s prijatím stanovísk EHSV k návrhu európskeho vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách a aktu o údajoch.

Pán **Renda** uviedol, že podporuje toto vyhlásenie aj akt o údajoch, pretože sú to dve zložité časti regulačného systému EÚ, ktoré sa spojili, aby sa vytvorila alternatíva: jednak k systému USA, kde dominuje súkromná správa v rukách obrovských korporácií, a jednak k štátom kontrolovanej Číne, kde sa údaje získavané technologickými gigantmi stali nástrojom vlády na sledovanie ľudí.

„Máme určité predstavy o bezpečnosti a ochrane, ktoré si vyžadujú nielen zodpovednejší prístup jednotlivcov a súkromných podnikov, ale aj chytrejšie a rozhodnejšie vlády, ktoré budú mať nástroje na posúdenie toho, čo je bezpečné alebo čo sa práve mení na niečo nebezpečné," zdôraznil vo svojom vystúpení. „A hovoríme o udržateľnosti, nielen environmentálnej, ale čoraz viac aj o hospodárskej a sociálnej udržateľnosti, pretože doterajší model je z hospodárskeho a sociálneho hľadiska neudržateľný."

„Je veľmi dôležité, aby sa EÚ zaviazala rešpektovať digitálne práva a zásady, ak chceme preklenúť stále prevládajúcu digitálnu priepasť, najmä pokiaľ ide o prístup k verejným a súkromným službám na internete pre starnúce a vidiecke obyvateľstvo," pripomenul spravodajca stanoviska EHSV k návrhu vyhlásenia **Philip von Brockdorff**.

Zdôraznil, že vyhlásením by sa mal podporovať udržateľný rozvoj nielen vo vzťahu k životnému prostrediu, ale aj z hľadiska sociálnej udržateľnosti, a mal by sa minimalizovať negatívny vplyv digitálnych technológií a maximalizovať ich pozitívny dosah na hospodárstvo a spoločnosť.

Stanovisko EHSV k aktu o údajoch predstavil jeho spravodajca **Marinel Dănuț Muresan**, ktorý upozornil, že je nevyhnutné zaoberať sa oprávnenými obavami občianskej spoločnosti: „Bezpečnosť občanov EÚ je veľmi dôležitá. Všetci zainteresovaní musia mať prístup. Musíme vytvoriť dátové centrá, v ktorých sa budú dodržiavať pravidlá kybernetickej bezpečnosti, a tiež zabezpečiť kontinuálnu odbornú prípravu pre všetkých spracovateľov údajov a spravodlivý prístup pre všetky zainteresované subjekty, najmä MSP." (dm)

Left to right: Stefano Palmieri, Javier Doz Orrit, Brikena Xhomaqi, Luca Jahier, Gonçalo Lobo Xavier, Dragoș Pîslaru

Európsky semester by sa mal zreformova?, aby sa zabezpe?ilo skuto?né zapojenie organizovanej ob?ianskej spolo?nosti, tvrdí EHSV

Skupina Európsky semester na svojej výročnej konferencii v júni zopakovala svoju požiadavku na zapojenie občianskej spoločnosti a navrhla trvalý a spoločný mechanizmus financovania s cieľom

zlepšiť pripravenosť na krízy a schopnosť reagovať na ne.

Na konferencii sa v nadväznosti na nedávne unesenie výboru diskutovalo o reforme európskeho semestra, ktorou by sa mal zabezpečiť dohľad nad realizáciou národných plánov obnovy a odolnosti. „Vzhľadom na nové výzvy, ktorým musí EÚ čeliť, je nevyhnutné aktualizovať a posilniť európsky semester a zapojiť doň európsku organizovanú občiansku spoločnosť," vysvetlil podpredseda skupiny Európsky semester **Gonçalo Lobo Xavier**.

Konferenciu otvorila predsedníčka EHSV **Christa Schwengová**, ktorá pripomenula, že „občianska spoločnosť musí zohrávať kľúčovú úlohu pri budovaní Európy zajtrajška". Komisárka pre súdržnosť a reformy **Elisa Ferreirová** pri tejto príležitosti uviedla: „Keď premýšľame o budúcich krízach, musíme mať na zreteli, že treba mať k dispozícii nie jeden rozsiahly nástroj, ale viaceré nástroje, ktoré budú tvoriť jeden dobrý súbor. Potrebujeme diverzifikáciu."

EÚ bude v nadchádzajúcich rokoch potrebovať obrovské investície. Účastníci panelov diskutovali o tom, či by tieto plány obnovy mali byť štrukturálne a trvalé, aby sa zaistili spoločné investície v najdôležitejších oblastiach. Predseda skupiny Európsky semester **Javier Doz Orrit** vo svojom príspevku prízvukoval, že „Európa musí byť energeticky nezávislá", zatiaľ čo predseda sekcie pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť (ECO) **Stefano Palmieri** zdôraznil, že „je nevyhnutné zabezpečiť štrukturálnu transformáciu systému".

Konferenciu uzavrel podpredseda skupiny Európsky semester **Luca Jahier**, ktorý opätovne vyzdvihol význam Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj národných plánov obnovy a odolnosti: „Vďaka týmto nástrojom sme za posledné roky urobili viac než za uplynulých 20 rokov. Teraz musíme zabezpečiť zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti, viac investovať a urýchliť transformáciu." (tk)

Pietro Francesco De Lotto and Christa Schweng

K?ú?ové európske priemyselné odvetvia naliehavo žiadajú EHSV, aby ?o najviac využil svoju úlohu pri tvorbe politiky

EHSV oslávil 20 rokov svojej poradenskej činnosti v oblasti priemyselných zmien. Kľúčové priemyselné odvetvia pri tejto príležitosti vyslovili požiadavku, aby sa na narušenia v dôsledku pandémie COVID-19, ruskej agresie, klimatickej krízy a priemyselnej a sociálnej transformácie reagovalo spôsobom, ktorý bude viac založený na údajoch a orientovaný na budúcnosť.

EHSV oslávil 8. júna tohto roku 20. výročie vzniku svojej komisie pre priemyselné zmeny (CCMI). Zástupcovia ťažobného, energetického, obranného, leteckého a kozmického priemyslu zdôraznili, že v radikálne zmenenom svete musí politika EÚ presne odrážať priemyselné požiadavky aj sociálny kontext.

Predsedníčka EHSV **Christa Schwengová** pri otvorení podujatia zdôraznila, že „organizovaná občianska spoločnosť, inštitúcie EÚ a všetky zainteresované subjekty musia spolupracovať pri hľadaní spoločných

riešení problémov v našich priemyselných odvetviach“.

Komisár pre vnútorný trh **Thierry Breton** ocenil to, ako „EHSV i naďalej zohráva dôležitú úlohu v priemyselnej politike“. Podľa jeho slov musí Európa vzhľadom na výzvy spojené so zmenou klímy, pandémiu a vojnu pred bránami EÚ urýchlenie prevziať kontrolu nad svojím priemyselným osudom.

Predseda CCMI **Pietro Francesco De Lotto** vyzdvihol úlohu komisie pri kladení nových otázok, anticipácii nových oblastí analýzy a poskytovaní nových odborných poznatkov v diskusiách, aby sa zabezpečilo, že názory všetkých zainteresovaných strán budú zohľadnené. Vyhlásil, že „poradná komisia pre priemyselné zmeny je vzorom na pretvorenie budúcnosti sociálneho dialógu v európskych inštitúciách“.

Podpredsedníčka CCMI **Monika Sitárová** v tejto súvislosti pripomenula: „Naše správy poskytujú faktickú základňu pre naše stanoviská a odporúčania. Svoje skúsenosti so sociálnym dialógom využívame pri hľadaní spôsobu, ako zvládnuť priemyselné zmeny a ich sociálne dôsledky, ako aj na predvídanie zmien a v úsilí prispieť k spoločensky prijateľným riešeniam.“ (ks)

Christa Schweng and Ann Hardt

Európska iniciatíva ob?anov: pri príležitosti jej 10. výro?ia sa EHSV snaží zvýši? jej vplyv

Pri príležitosti Dňa európskej iniciatívy občanov v roku 2022, ktorý usporiadal EHSV 2. júna, rečníci a aktivisti zdôraznili, že ak bude európska iniciatíva občanov účinnejšia, bude sa tešiť väčšej obľube.

EHSV oslávil desiate výročie európskej iniciatívy občanov v rámci podujatia, na ktorom sa zhodnotili úspechy a výzvy a načrtli optimistické vyhliadky do budúcnosti. Rečníci a aktivisti poskytli o iniciatíve občanov zmiešaný obraz. Popri nedostatkoch a slabinách, najmä pokiaľ ide o **vplyv, dostupnosť a viditeľnosť** iniciatív, poukázali aj na niektoré pozoruhodné úspechy.

Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** na úvod podujatia uviedla, že „oslavujeme 10. výročie tohto stále jedinečného nadnárodného participatívneho nástroja. Desať rokov je dlhá doba a rozhodne sme získali určité skúsenosti. Zároveň je to však aj veľmi krátky čas a naďalej sa musíme učiť, zlepšovať a zabezpečiť, že v inštitucionálnom procese EÚ zaujme európska iniciatíva občanov miesto, ktoré jej prináleží.“

Pokiaľ ide o relevantné úspešné iniciatívy, predsedníčka EHSV oznámila rozhodnutie EHSV zaujať k nim stanovisko skôr, ako na ne zareaguje Európska komisia. Ide napríklad o iniciatívu **Zachráňte včely!**. Osobitnú pozornosť bude venovať aj mladým ľuďom a bude monitorovať, ako členské štáty využijú možnosť znížiť minimálny vek na podpísanie európskej iniciatívy občanov na 16 rokov. Túto príležitosť doteraz využil jeden členský štát, pričom v troch ďalších členských štátoch je vek oprávňujúci na účasť vo voľbách vo všeobecnosti 16 alebo 17 rokov.

Podpredsedníčka Komisie **Dubravka Šuica** uviedla, že „európska iniciatíva občanov slúži ako príklad, ktorý poukazuje na schopnosť inštitúcií prispôsobiť sa, zmeniť alebo zlepšiť našu spoluprácu s občanmi. Musíme sa zamerať na ďalší rozvoj ekosystému demokratickej inovácie a občianskej angažovanosti a účasti na demokracii.“

Poslanec Európskeho parlamentu **Helmut Scholz** navrhol, že ak by Európsky parlament získal právo predkladať legislatívne iniciatívy prostredníctvom zmien zmlúv v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy, mohol by sa zaviazať, že zabezpečí, aby sa úspešné iniciatívy občanov skutočne realizovali.

Témou jedného z workshopov podujatia boli najnovšie úspešné európske iniciatívy občanov. Ich iniciátori sa zhodli na tom, že vzhľadom na výrazný nedostatok finančných prostriedkov na kampane, ktorých náklady sa odhadujú približne na 300 000 EUR, kľúčom k získaniu požadovaného milióna podpisov je podpora mimovládnych organizácií. Zdôraznili, že ľudia im dôverujú, a preto sú ochotnejší podpisovať iniciatívy a poskytovať osobné informácie požadované členskými štátmi.

Témou ďalšieho workshopu bolo skúmať popularitu európskej iniciatívy občanov medzi mladými ľuďmi, keďže mnohí z iniciátorov pochádzajú z ich radov, hoci neboli pri zrode najúspešnejších iniciatív. Rečníci diskutovali o tom, ako by inštitúcie mohli povzbudiť viac mladých ľudí, aby využívali nástroje, ako je európska iniciatíva občanov. Mladí aktivisti poukázali na potrebu politického vzdelávania v celej EÚ už od útleho veku, aby sa zabránilo tomu, že tieto nástroje budú prístupné iba obmedzenému počtu vysokokvalifikovaných ľudí. Viac informácií o podujatí. (dm/rl)

AKTUALITY SKUPÍN

Rastúca inflácia a žiadna indexácia – mzdy pracujúcich strácajú hodnotu a šíri sa chudoba

Skupina Pracovníci v EHSV

Je nevyhnutné zaviesť primerané opatrenia na to, aby pracujúci a rodiny, ktoré už teraz ťažko vyžijú, neskončili v úplnej chudobe, pretože inflácia každý mesiac znižuje hodnotu ich príjmov.

Inflácia je zložitý jav, ktorý má viacero príčin. Jej dôsledky sú však jasné a priame: mzdy pracujúcich a príjmy rodín v celej Európe teraz skutočne strácajú na hodnote a úspor ubúda. Tak ako zvyčajne, najviac zasiahnuté sú najzraniteľnejšie skupiny, keďže ich rezervy boli obmedzené (ak vôbec nejaké mali). Okrem toho súčasný nárast cien je obzvlášť výrazný v prípade položiek, ktoré pre väčšinu pracovníkov predstavujú základné potreby, ako sú potraviny, elektrina, kúrenie a palivo.

Z údajov ECB vyplýva, že v roku 2008 prebehla v niektorých krajinách automatická indexácia, pokiaľ ide o nárast životných nákladov a miezd (Belgicko, Španielsko, Francúzsko, Cyprus, Luxembursko, Malta a Slovinsko), a v niektorých zasa neautomatická indexácia, stále však podľa určitých usmernení (Grécko, Taliansko a Fínsko). Po úsporných opatreniach v dôsledku krízy v roku 2008 len Belgicko a Luxembursko ďalej uplatňovali a aj v súčasnosti uplatňujú automatickú indexáciu, zatiaľ čo Taliansko, Cyprus a Malta majú určitý druh neautomatickej indexácie (ECB). Tieto opatrenia zvyčajne vychádzajú z celkových životných nákladov, a hoci pomáhajú, sotva dokážu zmierniť nápor spôsobený zvýšením cien základného tovaru.

Väčšina členských štátov EÚ však nemá žiaden z týchto systémov. Preto je ešte dôležitejšie poskytnúť dodatočnú pomoc najzraniteľnejším osobám a v čo najväčšej možnej miere odstrániť príčiny rastúcich cien. V krátkodobom horizonte nie je možné dostať pod kontrolu niektoré príčiny inflácie, konkrétne ruskú inváziu na Ukrajine. Vzhľadom na rastúcu neistotu je potrebné riešiť aj štrukturálne obmedzenia globálnych dodávateľských reťazcov po pandémii COVID-19. Potrebujeme dlhodobé riešenia. Zatiaľ však treba zaviesť primerané opatrenia na to, aby pracujúci a rodiny, ktoré už teraz ťažko vyžijú, neskončili v úplnej chudobe, pretože hodnota ich miezd a príjmov sa každý mesiac znižuje. (prp)

?eské predsedníctvo Rady EÚ: „Európa ako úloha“, ktorá dáva zmysel

Stefano Mallia, predseda skupiny Zamestnávatelia v EHSV

Praha predstavila pragmatický a dynamický program, ktorý správne pomenúva bezprostredné výzvy, ktorým čelíme

Česká republika preberá rotujúce predsedníctvo Rady EÚ v období, ktoré je pre našu Úniu zložité, dokonca pravdepodobne najťažšie v jej dejinách, keďže na našom kontinente je opäť vojna a zároveň ešte stále zápasíme s dôsledkami pandémie, slabej obnovy a inflácie.

České predsedníctvo si ako motto vybralo citát prezidenta Havla: **Európa ako úloha**. Úlohou nás všetkých je totiž pomôcť Európe nanovo premyslieť, prebudovať a posilniť a nájsť odvahu prehodnotiť mnohé z našich súčasných prístupov.

Čakajú nás veľké výzvy: musíme sa najmä usilovať vytvoriť podmienky pre mier, bezpečnosť a prosperitu v EÚ, a pritom zabezpečiť strategickú odolnosť a konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva. Len pomocou silnej a konkurencieschopnej ekonomiky dokážeme čeliť medzinárodným tlakom a starať sa o našich občanov.
Je nevyhnutné zdokonaliť vnútorný trh, najmä v oblasti služieb a digitálneho hospodárstva. Musíme zlepšiť podnikateľské prostredie vrátane podpory vedy, výskumu a inovácií. Jedine tak sa zlepší konkurencieschopnosť európskych firiem.

Všetci sa zasadzujeme za Európsku zelenú dohodu a program *Fit for 55*, musíme však opatrne usmerňovať tempo dekarbonizácie priemyslu EÚ. Zaistenie energetických dodávok je pre nás v súčasnosti naliehavejšie než energetická transformácia. Predovšetkým musíme zlepšiť energetickú odolnosť EÚ ako celku. Musíme sa zbaviť závislosti od Ruska a zabezpečiť si energetické zásobovanie od iných dodávateľov.

Pokiaľ ide o prisťahovalectvo a utečencov, musíme sa usilovať zaviesť stabilné a dlhodobé riešenia, ktoré zaručia rovnomerné rozdelenie zodpovednosti medzi členské štáty.
Veríme, že Česká republika povedie Úniu s veľkou rozhodnosťou. Praha predstavila pragmatický a dynamický program, ktorý správne pomenúva bezprostredné výzvy, ktorým čelíme. Ambíciou predsedníctva je zvládnuť ich čo najskôr a čo najefektívnejšie.

Hospodárstvo a konkurencieschopnosť sú hlavnými prioritami tohto programu, aj preto ho skupina Zamestnávatelia jednoznačne podporuje.
Európa ako úloha, ktorá dáva zmysel. (sm)

Konferencia o spravodlivej transformácii v Írsku

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV usporiadala v spolupráci s organizáciou *Irish Rural Link* v Írsku konferenciu s cieľom preskúmať tému „spravodlivá transformácia“ z viacerých hľadísk.

V írskom meste Tullamore sa 9. júna uskutočnila spoločná konferencia, ktorú usporiadala skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV v spolupráci so sieťou *Irish Rural Link* (IRL) zastupujúcou záujmy írskych vidieckych komunít.

Cieľom bolo preskúmať tému **spravodlivej transformácie** zo všetkých uhlov pohľadu. O nevyhnutnosti zabezpečiť spravodlivú transformáciu a o príležitostiach, ktoré prináša, rečníci diskutovali v troch diskusných skupinách:

- posil?ovanie komunít a budovanie kapacít prostredníctvom rekrea?ných aktivít a dedi?stva,
- vytváranie pracovných miest a využívanie energie z obnovite?ných zdrojov,
- investovanie do vzdelávania a odbornej prípravy.

Konferenciu otvorila ministerka pre územné plánovanie a biodiverzitu **Pippa Hackettová**. Hlavnými pozvanými rečníkmi boli: komisár pre spravodlivú transformáciu **Kieran Mulvey**, predseda zastupiteľstva grófstva Offaly **Declan Harvey** a predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti a výkonný riaditeľ IRL **Séamus Boland**.

Séamus Boland v súvislosti s konferenciou nadšene uviedol: „Som rád, že sa mi podarilo priviesť svoju skupinu z EHSV do Tullamoru, aby sme na vlastné oči videli, ako prebieha spravodlivá transformácia v oblasti, ktorú najviac zasiahli nevyhnutné klimatické opatrenia. Okrem toho je dôležité vyzdvihnúť kľúčovú úlohu, ktorú v spravodlivej transformácii zohrávajú komunity, a zabezpečiť, aby boli zapájané a podieľali sa na každom jej kroku.“

Ministerka **Pippa Hackettová** vo svojom príhovore zdôraznila, čo nás čaká: „Stojíme na prahu transformácie a vidíme pred sebou novú krajinu. Niektorí z nás v nej už urobili prvé kroky, ale mnohí sa pochopiteľne zdráhame plne angažovať, keďže to znamená, že budeme musieť dať zbohom všetkému, čo poznáme, čomu rozumieme. Organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú mimoriadne dôležitú komunikačnú, sprostredkovateľskú a aktivizačnú úlohu pre tých, ktorých sa transformácia najviac týka, ako aj pre tých, ktorí na úrovni štátov a EÚ prijímajú právne predpisy na jej realizáciu. Oceňujem túto konferenciu, ako jeden z najdôležitejších krokov pre regióny EÚ, ktorých sa táto problematika najviac týka. Takým regiónom sú Midlands tu v Írsku.“

Závery a odporúčania, videozáznam a fotografie z konferencie, a tiež prezentácie všetkých pozvaných rečníkov sú k dispozícii na webovom sídle EHSV. (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Boj proti rodovo motivovanému násiliu: najprv treba po?úva?

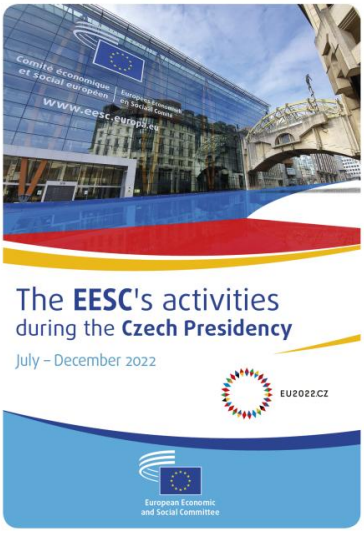
Výstava videofilmov v EHSV odkrýva desivú realitu európskych žien, ktoré prežili násilie

Virtuálna výstava s názvom *Voices of Violence* (Hlasy násilia), pozostáva zo série desiatich krátkych videofilmov, ktoré poskytol Dánsky kultúrny inštitút. Dánske, estónske, lotyšské a litovské herečky v nich prepožičali hlasy anonymným príbehom, ktoré odhaľujú, aké jazvy zanechali tieto skúsenosti na ženách z rôznych krajín. Hlavnou myšlienkou výstavy je, že na to, aby sa mohlo zakročiť a niečo zmeniť, treba najprv počúvať a pochopiť.

Výstava bude trvať od 13. júla do 31. augusta. Jej otvorenie sa uskutoční online počas júlového plenárneho zasadnutia EHSV v súvislosti s prijatím stanoviska *o boji proti násiliu na ženách*.

Upozorňujeme, že pre niektorých divákov môže byť obsah týchto videí znepokojujúci alebo šokujúci.

Viac informácií nájdete na našej internetovej stránke.

Aktivity EHSV po?as ?eského predsedníctva Rady EÚ: júl – december 2022

V nedávno uverejnenej brožúre sa uvádza, ako chce EHSV prispieť k dosiahnutiu cieľov nastupujúceho českého predsedníctva Rady EÚ.

České predsedníctvo Rady Európskej únie sa bude musieť zaoberať nielen humanitárnou krízou spôsobenou vojnou na Ukrajine, ale aj pretrvávajúcimi hospodárskymi dôsledkami tohto konfliktu. Túto výzvu navyše zdôrazňuje skutočnosť, že Európa sa ešte úplne nezotavila z krízy spôsobenej pandémiou COVID-19.

Nastupujúce predsedníctvo chce zamerať svoje úsilie na **zabezpečenie energetickej bezpečnosti, rozvoj strategickej odolnosti hospodárstva EÚ** a **posilnenie obranyschopnosti a kybernetickej bezpečnosti v Európe**. Zároveň sa bude musieť zaoberať otázkami týkajúcimi sa riadenia utečeneckej krízy a obnovy Ukrajiny.

Medzi hlavné priority nadchádzajúceho predsedníctva bude patriť aj **právny štát** a odolnosť demokratických inštitúcií.

Ďalšou dôležitou úlohou českého predsedníctva bude zabezpečiť primerané, transparentné a zmysluplné opatrenia **v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy**.

EHSV je odhodlaný úzko spolupracovať s českým predsedníctvom na týchto spoločných cieľoch. V nedávno uverejnenej brožúre sa podrobne opisuje spôsob, akým každá sekcia EHSV plánuje prispieť v rámci svojich oblastí pôsobnosti. V brožúre sa uvádzajú aj otázky, v súvislosti s ktorými české predsedníctvo Rady EÚ osobitne požiadalo EHSV, aby poskytol svoje odborné znalosti. Výbor vynaloží maximálne úsilie a zabezpečí, aby sa názory európskych organizácií občianskej spoločnosti zohľadňovali v priebehu celého predsedníctva.

Brožúra je dostupná v anglickom, francúzskom, nemeckom a českom jazyku na webovom sídle EHSV. Tlačené kópie si môžete objednať na emailovej adrese vipcese@eesc.europa.eu. (fgr)

Redak?ná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto ?ísla prispeli

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Fabiola Giraldo Restrepo (fgr)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza devä?krát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. ? EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.
EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverej?ované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

08/2022